

מה קורה לבגין?

המעמד. לטענת הצלמים, הם ראו את ראש-הממשלה, מבעד העדשות המקרבות, כשהוא בוכה. תמונה כזאת לא הופיעה למחרת בעיתונים בישראל. לדברי הצלמים, התמונות נשלחו לחוקר-לארץ.

מעמד מעורר

מבוכה

ראותו השבוע אושפזה אשת ראש-הממשלה, עליזה בגין, במחלקת-ליטול-נמרץ בבית-החור לים הטיה, באותו יום שלישי, בשעה שבעלה נאם בכנסת, הוגר דר מצבה כקשה, מבקרים שיצאו מחדרה ביחידה-ליטול-נמרץ סיפ-רו שהיא מחוברת אל צינור-הנשימה ואינה מסוגלת לשוחח. אחת משגיחה עליה במשך כל שעות היממה.

ידידיו של מנחם בגין בתנועת-החרות נטו לייחס את מצב-רוחו העורר לכך שהוא מודאג ממחלת אשתו. למחרת, ביום הרביעי, נועד ל-ראש-הממשלה יוס-עבדוה מלא, בשעת-צהריים הוסע על גבי כלי-סאינגלגלים, בנמל-התעופה בן-גוריון, לעבר כבש הטמטום שהביא את הנשיא פרנסואה מיטראן, גשם טורדני ירד אותה שעה על רא-שי כל הנוכחים בטקס, ורוח עזה פרצה את בגדיהם. אך ראש-הממ-שלה קם ועמד על רגליו בעת הישמע ההימנונים ובלחיצת-הידיים הטקסית.

כעבור שעותיים קיבל ראש-הממ-שלה את אורחו בפתח בניין ראש-הממשלה בירושלים. כשמכונתו של הנשיא התקרבה אל חזית ה-בניין, קם בגין מהכיסא ועמד על שתי רגליו. הנשיא הצרפתי עמד מולו והושיט אליו יד, אך מנחם בגין לא הוזיר יד יד ללחיצה. הוא עדיין ניסה לייצב את עמידתו. הצלמים הנציחו שוב את המעמד במצלמותיהם. לחש עבר מאיש ל-רעהו, לא בשל קוצר-רוח על האר-י כה הטקס, אלא בשל המבוכה ש-עורר המעמד.

שגריר ישראל בצרפת, מאיר רוזן, רמו למנחם בגין שיפנה עי-ניו אל ידו המושטת של הנשיא, ורק אז הושיט גם בגין את ידו, וחיוך רחב נסוך על פניו. כעבור שלוש שעות הוסע מנחם בגין על כיסא-הגלגלים לתוך בניין הכנסת. את העלגה דחפה הפעם בתו חסיה מילוא. בעוד היא מחיי-כת, באושר אל כל הנוכחים באולם, היתה הבעת פניו של ראש-הממ-שלה קפואה. כשהושטו אליו ידי נשים שרצו לברך אותו, נשק להן ראש-הממשלה בחום, והתרגשות הציפה אותה. חסיה מהירה למלט אותו מהמקום ההומה אל שולחן-האוכל.

מוות

פתאומי

פני שדושה חודשים, אחרי הניחוח בצוואר-הירך, פורסם שרופאיו מבית-החולים הדסה, הו-רו לו לבלוע כדורי ליתיום, בטע-נה שתרופה זו תשפר את מצב-רוחו של בגין. מחקר שפורסם ב-1981 בכתב-העת המיקצועי הרפואי על חקר השפעת הליתיום, דיווח שתרופה זו, הניתנת בדרג-ליל ל-חולים הסובלים ממניה דפריסיה, יעילה לעידוד צמיחת מח-העצם, אולם מיספר הדיווחים הגדל לאחריה על תופעות הלוואי כטי-פול כוה, מחייב זהירות בשימוש בתרופה.

ברוב המקרים גורם הליתיום לשינוי בתרשים אק"ג. הוא יכול לגרום למות פתאומי של חולי-לב. תופעת-לוואי אחרת של הלית-יום היא הפרעה בשינה. מנחם בגין מוזכר בנאומיו ש-הוא מחקשה להירדם בלילות. ה-סיבה לכך לטענתו, היא החשש שהייל ישראלי ייפגע בהפגנת התנועה לעצירת הנסיגה בסיני.

במדינה

(המשך מעמוד 5)

ישראל. אך מי שקורא את עיתוני העולם יכול להתפתות לחשוב כי ישראל היא אחת משלוש מעצמות העל.

בגליון יחיד אחד של ה-עתון האמריקאי הראלד טריב-יון, היוצא לאור באירופה (תוך שיתוף פעולה בין שני העיתונים החשובים, ניו-יורק טיימס וושינג-טון פוסט) הופיעו ביום ה-4 בי-מאוס 1982 הידיעות הבאות על ישראל:

● ידיעה ראשית בעמוד הרא-שון: "מיטראן מבטיח קשרים אי-תנים עם ישראל".

● מתחת הכותרת: "כוחות ישראליים מפנים 60 פולשים מ-מחנה בלתי-חוקי במידבר סיני". שתי הידיעות הן ארוכות, ונמ-שכות בעמוד הבא.

● שניים משלושת התצלומים המקסימים את העמוד הראשון הם מישראל. האחד מראה את מיטראן, נכון ובגין בנמל-התעופה בלוד, והשני מראה חיילות צה"ל המפ-נות בכוח אשה ותינוק מהתנח-לות בסיני.

● בשאר העמודים: ידיעה על ביקורו של פיליפ חביב בדמשק, תוך ציון שהוא בא לסוריה מישראל כדי לחזק את שיתוף-ההשקש בגבול לבנון.

● ידיעה מריאד המצטטת את ההתקפה של עיתון סעודי על מוע-כת העיתון הסעודי כי "קדאפי הוא מטומטם וסוכן ישראלי".

● ידיעה על מותו של שופט בית-הדימפט העליון לשעבר, יו-אל זוסמן.

● בעמוד המאמרים הראשיים: מאמר ראשי של ניו-יורק טיימס בשם "הדרך לירושלים", התוקף את חוסיני מובארכ על סירובו ל-בר-קר בירושלים.

● פיליטון של ארט בוכולדל על אופ"ק, ובו דבריו של נציג-לוב המאשים, כניכול, את נציג-סעודיה כציוני.

● במדור תיאטרון: ביקורת על מחזה בשם הובלת א"ה לטאן-כריסטובאל, המוצג בלונדון, וה-מתאר כיצד קומנדו ישראלי לוכד את אדולף היטלר הזקן בגיונגל הברזאילי, ושומע מפיו הרצאות ארוכות על מוסר, בסוף המחזה עומדים רודפיי-בצע לנחות במסו-קים בגיונגל, לרצוח את הישרא-לים ולחטוף את היטלר, כדי למכ-רו לכל המרבה במחיר.

מיפלגות

איש חלם

בגין מפנה את אנשי גוש-אמונים, ופרס עורך אצטם ביקור כמעט-ממזכתי.

שימעון פרס הצטיין תמיד בחו-סר חוש פוליטי. אך השבוע עלה על עצמו, בשעה שמנחם בגין ואריאל שרון היו עסוקים בפניו אנשי גוש-אמונים מחבלי-ימית, ובשעה ש-מתחלי הגוש בגדה המערבית עסקו בניסיונות דלים לשבש את החיים כמחאה על כך (ראה עמוד 9), החליט שימעון פרס לערוך ביקור מעין-ממלכתי בהתנחלויות של גוש-אמונים בגדה.

כדי להזכיר לכל העולם כי ממשלות-המערך הן שהקימו את ההתנחלויות הראשונות של הגוש בקריית-אריבע ובקרום, והן ש-החליטו ליישב את יפתח-הרפיה, החליט פרס לקחת עימו לסיור את ישראל גלילי, האיש שניסח ב-1973 את החלטת להקים את ה-עיר ימית — ושתרם בכך תרומה עיקרית להחלטת אנוור אל-סאדאת לפתוח במילחמת יום-הכיפורים.

היטלר (אק מוקיאוואן) עם הקומנדו הישראלי

אחד מכל אקף

היה פסיכולוגי בעיקרו. בין הש-אר: הוא החזיר לתודעה הישרא-לית את קיומה של אירופה כגורם מדיני.

● הוא חידש את המגע בין יש-ראל ומדינה אירופית חשובה, וב-כך הוא פותח תקופה שבה יתאפ-י שר לאירופה המערבית לקיים יח-סיים הוגנים עם שני הצדדים ב-סיכסוך המרחבי — דבר שהוא תנאי מוקדם למילוי תפקיד כלש-הו בהשכנת השלום.

● הוא הרגיל בפעם הראשונה את דעת-הקהל הישראלית לכך ש-מדינאי בעל יחס חיובי בולט ל-ישראל וליהודים יכול לתמוך בו-זמנית גם בהקמת מדינה פלסטי-נית. מיטראן היה המנהיג הלא-ערבי הראשון שאמר זאת על אד-מת ישראל, בתוקף ובלי כל נימה של התנצלות, ושלא עורר תגובה שלילית. מבחינה זו היה לביקור ערך הינוכי רב.

נפמ, נשק ושלום. אם ילכו שאר מנהיגי אירופה המערבית ב-דרכו של מיטראן, ייווצר בהדרגה מצב חדש.

אירופה המערבית היא הגורם המדיני החשוב היחיד בעולם ה-מעוניין באמת ובתמים בשלום ה-מרחב, ביגלל תלותו הכימעט-מוחלטת בנפט הזורם אליה מאזור זה. בניגוד לארצות-הברית ול-בריית-המוצעות, המעוניינות שתי-הן בהמשך המצב של לא-מילחמה-ולא-שלום, ביגלל רצונן למכור כ-אן נשק לכל הצדדים (ראה עמוד 13-14) וסיבות אחרות, יש לאירופה אינטרס מיידי ומוחשי ב-השגת השלום. האינטרס שיש ל-צרפת במכירת נשק — שגם אותה בא ביקור מיטראן לשרת בצורה מוצנעת — חשוב פחות מאשר הצורך בנפט.

עד כה לא יכלה אירופה לפעול, מפני שיחסייה עם ישראל היו משובשים. אם ישתפרו עתה יח-סיים אלה, תוכל אירופה למלא ב-עיתיד תפקיד מסויים, בהתאם ל-כוחה ולעוצמתה. השתתפותה ב-כוח הרב-לאומי בסיני הוא צעד ראשון לכך.

אחרי שיתפזרו ענני-המלל ש-אפפו את הביקור, והי התוצאה שתישאר.

שנדועה הכוונה, נהג פרס כמנ-הג אנשי חלם: הוא לא ביטל את הביקור, אך הודיע שלא ייצא מ-מכונתו בעת ביקורו בהתנחלו-יות גוש-אמונים.

יחסי חוץ

ביקור על הירח

אחרי מיליוני המיזים וענני המלד — מה היה המעם האמיתי לביקור?

מן הרגע הראשון היה קיים פער מוזר בין היחס בצרפת ובישראל לביקורו של פרנסואה מיטראן. הכתבים הזרים עמדו על כך מייד, והשתאו.

בצרפת עורר הביקור התרגשות רבה. התייחסו אליו כאל מאורע גדול, כימעט היסטורי, המוני עי-תונאים מכל אמצעי-התיקשורת הגיעו ארצה לפני בוא הנשיא, או תלחו אליו. כל צעד שלו בארץ סוקר בהרחבה. אילו ביקר מיט-ראן על הירח לא יכלה התגובה הצרפתית להיות רבה יותר.

בארץ נראה הביקור כעניין יפה, אך מישיגי. צרפת שוב אינה נחש-בת בארץ כמעצמה גדולה או חשו-בה. הביקור העסיק את כתבי-הרכילות יותר מאשר את הפרש-נים המדיניים הרציניים. בהשוואה לראל-ארצות-הברית, ולחשיבותם המרכזית של יחסי ישראל-מצריים, היחסים בין ישראל וצרפת נראים כעניין קישוטי בעיקר.

להנמיקך את הטון. גם ההב-דל בין הציפיות בשתי הארצות היה גדול.

העיתונות הצרפתית ציפתה ל-תוצאות גדולות וחשובות, שיהד-י את ימיה של צרפת ב"לבאנטי" כשדס. רק במהלך הביקור עצמו החלו יועצי הנשיא להנמיק את הטון באמצעי-התיקשורת, להכין את הציבור לכך שהביקור לא יישא פירות מיידיים. בישראל לא ציפו מראש לתוצ-אות ממשיות כלשהן. וההערכה הישראלית היתה, כמובן, הנכונה. השקעה לטווח ארוך. חשי-בותו האמיתית של הביקור היא בבחינת השקעה לטווח ארוך. הוא